

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологічне консультування

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “_” ____ 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологічне консультування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Паркулаб Оксана Григорівна
Контактний телефон викладача	+380 50 940 10 22 роб.тел. 596136
Е-mail викладача	kpr@pnu.edu.ua oksana.parkulab@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна та заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Раз на тиждень (згідно з графіком консультацій)
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Психологічне консультування» доповнює, розширює та поглиблює фахові знання студентів про прикладні аспекти сучасної психологічної науки та її місце в системі наукових знань. Курс структуровано таким чином, щоб ознайомити студентів з понятійним апаратом, сучасними тенденціями розвитку практичної психології й технологією застосування терапевтичних технік і методів (психодинамічне консультування, клієнт-центроване консультування, гештальт-консультування, поведінкове консультування, екзистенційне консультування, транзакційний аналіз, логотерапія тощо) в процесі консультативної роботи з поширеними психологічними проблемами.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни полягає у визначенні концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомленні студентів із сучасними підходами до практики психологічного консультування; виробленні базових практичних умінь і навичок; формуванні морально-етичних норм і відповідальності; усвідомленні професійної ідентичності та становленні їх професійної компетентності.</p> <p>Цілі курсу :</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчити студентів визначати сфери застосування психологічного консультування; - забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу; - створити цілісне уявлення про зміст, методи і принципи консультативного процесу; - зорієнтувати студентів в особливостях надання консультативної допомоги психологами різних теоретичних напрямів і шкіл; - сформувати початковий досвід та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної діяльності; - сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності консультативної роботи; - розвивати у студентів креативне мислення й бажання вдосконалювати власну фахову компетентність. 	
4. Компетентності	
<p>Здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатності застосовувати знання з консультативної психології у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області консультативної психології та розуміння професійної діяльності психолога-консультанта;</p> <p>ЗК5. Здатності бути критичним і самокритичним;</p> <p>ЗК6. Здатності приймати обґрунтовані рішення;</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, знання морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись;</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;</p>	

СК3. Здатності до розуміння природи людської поведінки, діяльності та вчинків;
 СК4. Здатності самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;
 СК8. Здатності організовувати та надавати психологічну допомогу;
 СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту клієнта.
 СК10. Здатності дотримуватися норм професійної етики.

5. Результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.
 ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
 ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
 ПР12. Розробити програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
 ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
 ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
 ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин – 180
лекції	32 (денна ф.н.); 12 (заочна ф.н.)
семінарські заняття / практичні	34 (денна ф.н.); 12 (заочна ф.н.)
самостійна робота	114 (денна ф.н.); 156 (заочна ф.н.)

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	Психологія	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальне уявлення про психологічне консультування 1. Предмет, мета та завдання психологічного консультування 2. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги. 3. Види психологічного консультування	Лекція, семінар	Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція: навч. посіб. Київ, 2007. С.16-41 . http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsybaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.28-32. http://www.d-learn.pu.if.ua Васьківська С.В. Основи психологічного	Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичного заняття; Обміркувати теми й запитання для дискусії. Творче завдання: дати власний метафоричний опис таким поняттям: консультування, клієнт, консультант. Дидактичне завдання: підготувати цитати і/або передати зміст висловлювань відомих психологів про консультування й психотерапію.	2,5 – максимумий бал (0,5 – за усну відповідь, 2 – за тестування)	1 тиж.

4. Принципи психологічного консультування		консультування: підручник. Київ, 2011. С.8-26. https://www.twirpx.com/file/394644/ Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування, Київ, 2004. С.4-53 https://lkkiep.at.ua/ld/1/146_up_31.pdf	Практичне завдання: навести приклад звернення потенційного клієнта по психологічну допомогу і, користуючись відомою класифікацією, визначити вид психологічного консультування. Пройти експрес-тестування. 3 год.		
Тема 2. Особистість консультанта 1. Розвиток власної теоретичної орієнтації. 2. Модель ефективного консультанта. 3. Етичні принципи консультанта. 4. Професійна деформація особистості психолога. 5. Фахова підготовка консультанта.	Лекція, семінар	Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: НМК. Івано-Франківськ, 2007. С.32-35. http://www.d-learn.pu.if.ua Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С.8-26. https://www.twirpx.com/file/394644/ Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія / Уклад. В.О. Климчук. Київ, 2004. 88 с. http://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologichna-deontologiya.html Якимчук Б.А., Якимчук І.П. Основи психологічного консультування: курс лекцій. Умань, 2013. С.20-47. http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/281/1/konsyltyvania.pdf	Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичного заняття. Обміркувати теми й запитання для дискусії. Навчальне завдання: оцінити, які з наведених висловлювань належать кваліфікованому, а які – некваліфікованому консультантові, та запропонувати власні приклади. Проаналізувати основні аспекти функціонування етичних норм в психології. Виконати творче завдання: написати есе на тему «Я – психолог». Пройти експрес-тестування. 3 год.	6,5 – максимум бал (0,5 – за усну відповідь, 2 – за тестування, 4 – за есе)	1 тиж.
Тема 3. Консультативний контакт 1. Сучасні уявлення про консультативний контакт. 2. Терапевтичний зміст консультативного контакту. 3. Перенесення і контрперенесення	Лекція, семінар	Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція: навч. посіб. Київ, 2007. С.75-85? 178-187. http://shron1.chtyvo.org.ua/TsybaliukIvan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-	Опрацювати питання лекції та обміркувати теми й запитання для дискусії. Проаналізувати взаємодію «консультант-клієнт» з урахуванням існуючих відмінностей у сучасних теоретичних підходах (використати матеріал мультимедійної презентації). Практичні	5 – максимум бал (за самостійну роботу)	2 тиж.

<p>ня в консультуванні. 4.Структурування неverbальних реакцій у консультуванні.</p>		<p>Франківськ, 2007. С.35-40. http://www.d-learn.pu.if.ua Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. Київ, 2010. 90-105 с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/praktichna_psixologia.pdf Якимчук Б.А., Якимчук І.П. Основи психологічного консультування: курс лекцій. Умань, 2013. С.114-131. http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/281/1/konsylyvania.pdf</p>	<p>завдання: підібрати 2-3 вправи на розвиток навичок невербальної взаємодії для застосування в групі з навчальною метою; застосувати техніку “віддзеркалення”. Виконати навчально-експериментальне завдання: провести цілеспрямоване спостереження в буденних умовах і зробити психологічний аналіз невербальної поведінки. 4 год.</p>		
<p>Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування 1. Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд). 2. П’ятикрокова модель інтерв’ю. 3. Загальні правила структурування процесу консультування</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: НМК. Івано-Франківськ, 2007. С.28-32. http://www.d-learn.pu.if.ua Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С.45-81. https://www.twirpx.com/file/394644/ Кочюнас Р. Основи психологического консультирования. Москва, 2003. С. 19-23. http://ural-education.ru/wp-content/uploads/2016/12/Цимбалюк_І.М._Психологічне консультування та корекція: навч. посіб. Київ, 2005. С.106-175. http://shron1.chtyvo.org.ua/Tymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf</p>	<p>Опрацювати питання лекцій; обміркувати теми й запитання для дискусії. Практичні завдання: написати від першої особи розповідь (сповідь) клієнта про особистісну проблему та зробити письмовий аналіз консультативного випадку за схемою. Проаналізувати структуру консультативного процесу, застосувавши еkleктичну або п’ятикрокову моделі консультування. Провести самоаналіз: підібрати тести й опитувальники для самодіагностики. Зробити висновок про ймовірні проблеми, пов’язані з діагностованими сферами. 10 год.</p>	<p>8 – максимумий бал (за самостійну роботу)</p>	<p>4 тиж.</p>
<p>Тема 5. Типи консультативних ситуацій 1.Консультування тривожних клієнтів. 2.Консультування клієнтів при</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс.Івано-Франківськ, 2007. С.49-52. http://www.d-learn.pu.if.ua Титаренко Т. М. Кризове психологічне</p>	<p>Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Індивідуально-дослідницьке завдання:</p>	<p>5 – максимумий бал (за реферат або</p>	<p>5 тиж.</p>

<p>реакціях страху і фобіях. 3.Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів. 4.Консультування “немотивованих” клієнтів. 5.Консультування при переживанні вини. 6.Особливості консультування плаксивих клієнтів. 7.Консультування істеричних осіб. 8.Консультування клієнтів із депресією і суїцидальними намірами. 9.Консультування у випадку смерті близької людини. 10.Консультування при переживанні втрати через розлучення. 11.Консультування при сексуальних проблемах. 12.Консультування алкогольно залежних осіб.</p>		<p>консультування. Київ, 2004. 96 с. (Сер. “Психол. інструментарій”). Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. Москва, 2003. С. 145-226. http://ural-education.ru/wp-content/uploads/2016/12/ Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2005. С.265-330. http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsybaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files</p>	<p>визначити проблеми однолітків методом опитування, вказати, до яких сфер життя вони належать і виокремити проблеми, що потребують допомоги консультанта. Підготувати та захистити реферат або презентацію на одну із запропонованих тем. Розробити програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо. 10 год.</p>	<p>презентацію)</p>	
<p>Тема 6. Психодинамічна модель психологічного консультування 1.Методологічні інновації психоаналізу. 2. Погляди психоаналітиків на генезис неврозу (З.Фрейд,</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>Паркулаб О.Г. Основы психологического консультирования: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.53-63. http://www.d-learn.pu.if.ua Є. Глива. Вступ до психотерапії [Текст] : навч. посібник. Острог-Київ, 2004. С.70-83, 92-114, 116-145. Психотерапевтичний практикум. Вип.1.</p>	<p>Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Провести самоаналіз: перелічити власні інстинкти; навести приклади з власного життя, які можуть свідчити про перебіг позасвідомих психічних</p>	<p>4 – максимумий бал (1 – за усну відповідь, 3 – за тестування)</p>	<p>4 тиж</p>

<p>К.Юнг, А.Адлер). 3. Механізми консультативно ї роботи. 4. Технічні прийоми і методи.</p>		<p>Класичний психоаналіз / ред.-упор. З.С. Карпен-ко. Івано-Франківськ, 2004. С.6-50. Фройд З. Вступ до психоаналізу ; [пер. з нім. П. Тарашук]. Київ : Основи, 1998. 709 с. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. 188-204. http://www.klex.ru/6c9 Бурлачук Л., Кочарян А., Жидко М. Психотерапия : учебник для вузов. Санкт-Петербург, 2007. С. 12-145, 201-250. http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/1295/2/ Москалец В.П. Психология личности : навч.посіб. Київ, 2013. 241-310. Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. Київ, 2010. С.54-96, 129-145. https://library.udpu.edu.ua/library_files/432663.pdf</p>	<p>процесів; пригадати сновидіння й вибрати один із фрагментів, який найбільше запам'ятався чи вразив і пропрацювати його, застосовуючи метод активної уяви. Проінтерпретувати сновидіння, застосовуючи невербальні методи (наприклад, протанцювати або намалювати сновидіння). Виконати наступні психоаналітичні вправи: “Чи існують приклади у вашому житті”, “Ранні спогади”, “Захисні механізми” (психоаналіз); “Влада”, “Розуміння цілей”, “Три бажання” (індивідуальна психологія А. Адлера). Консультативне завдання: застосувати і описати процедуру, запропоновану Л. Хайером і колегами при обстеженні ветеранів війни у В'єтнамі. Застосувати і описати метод візуалізації ранніх спогадів (М. Лінг і Т. Коттман). Пройти експрес-тестування. 9 год.</p>		
<p>Тема 7. Когнітивно-біхевіористичний підхід до консультування 1. Біхевіористичне консультування .2. Когнітивне консультування .3. Раціонально-емоційне поведінкове консультування (РЕПК).</p>		<p>Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.63-71. http://www.d-learn.pu.if.ua Є. Глива. Вступ до психотерапії [Текст] : навч. посібник. Острог-Київ, 2004. С.29-35, 116-145. Вестбрук Д., Кеннерлі Г, Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів, 2014. С. 13-35, 147-217. https://i-cbt.org.ua/wp-</p>	<p>Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Виконати вправи для самоаналізу: 1. Наведіть приклади різних видів поведінки, які ви набули під впливом класичного обумовлювання. 2. Наведіть приклади емоційного реагування, яке ви можете спершу</p>	<p>3,5 – максимум бал (1 – за усну відповідь, 2,5 – за тестування)</p>	<p>4 тиж.</p>

		<p>content/uploads/2017/11/KP-T-TEXT-1_2-PART.pdf Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. Київ, 2008, С.45-47. http://kuzikova.info/ru/2016/01/teorija-i-praktika-vikovoi-psihokorekcii/ Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. С.215-285, 339-373. http://www.klex.ru/6c9 Бурлачук Л., Кочарян А., Жидко М. Психотерапия : учебник для вузов. Санкт-Петербург, 2007. С. 438-450. http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/1295/2/ Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. Київ, 2010. 172-177 с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/praktichna_psixologia.pdf</p>	<p>обумовити, а потім зняти з нього обумовленість. 3. Наведіть приклади: а) засвоєння і збереження поведінки під впливом оперантного обумовлювання; б) згасання певної поведінки через недостатність підкріплення. в) „невротичної” поведінки, яка не лише не згасала, а фактично посилювалась із часом? Консультативний практикум. 1. Підбрати вправи на релаксацію: а) прогресуюча м’язова; б) коротка м’язова релаксація; в) ментальна релаксація; г) вербальна релаксація; д) диференційована релаксація. 2. Визначте, яку поведінку ви хотіли би змінити. Протягом тижня ведіть записи в щоденнику спостережень („Щоденник поведінкового моніторингу”), оформлюючи матеріал за схемою СРН-аналізу. 3. Зіграйте роль консультанта, застосовуючи в роботі з потенційним клієнтом метод систематичної десенсибілізації, зокрема ієрархію десенсибілізації. Пройти експрес-тестування. 9 год.</p>		
<p>Тема 8. Трансакційний аналіз (ТА) 1. Зміст, мета і завдання ТА. 2. Прикладні</p>		<p>Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.72-79. http://www.d-learn.pu.if.ua</p>	<p>Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії.</p>	<p>3,5 – максимальний бал (1 – за</p>	<p>2 тиж.</p>

<p>аспекти ТА. 3. Сучасні техніки ТА.</p>		<p>Карпенко З.С. Герменевтика психологічної практики : посібн. Київ, 2001. С. 79- 91. Э. Бэрн. Трансак-ционный анализ и психотерапия, 2015. С. 6-24, 35-42. http://www.many- books.org/auth/213/book/115 71/bern_erik/transaktionnyi y_analiz_i_psihoterapiya Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. 86- 113. http://www.klex.ru/6c9 Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. Київ, 2008, С.49-50. http://kuzikova.info/ru/2016/ 01/teorija-i-praktika-vikovoi- psihokorekcii/</p>	<p>Виконати прави для самоаналізу: 1. Проведіть власний структурний аналіз БДДг першого порядку, зазначаючи думки, почуття і вчинки, що надходять від вашого:Батька (Б); Дорослого (Д); Дитини (Дт). 2. Наведіть приклади із власного життя, що відповідають наступним трансакціям: а) доповнювальна; б) перехресна; в) прихована. 3. Розгляньте ваші стосунки зі значущою людиною (один із батьків, чоловік / дружина, друг, колега, дитина, сестра, брат і т.д.), при цьому визначте і проаналізуйте трансакцію, що характерна для спілкування з цією людиною, враховуючи різні Его-стани, особливо той Его-стан, що є катектичним для даної людини. 4. Ідентифікуйте деякі з ігор, в які ви граєте, включаючи конкретні кроки, які ви робите, і розплату за ігри. Придумайте назву для кожної вашої гри. 5. Уявіть, що ви маєте 100 одиниць енергії, розподіліть її між наступними Его- станами: Виховуючий Батько, Турботливий Батько, Дорослий, Природня Дитина і Адаптована Дитина. При цьому слід взяти до уваги те, як ви зазвичай почуваєтеся і поводитеся. Намалюйте егограму, розділюючи 100 одиниць енергії між</p>	<p>усну відпо відь, 2,5 – за тесту вання)</p>
---	--	---	---	--

			п'ятьма Его-станами. Пройти експрес-тестування. 5 год.		
Тема 9. Екзистенційно-гуманістичний підхід до консультування 1. Гештальт-консультування .2. Клієнт-центроване консультування .3. Екзистенційне консультування І.Ялома і Р.Мея. 4. Зміст і методи логотерапії В.Франкла.		Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.79-87. http://www.d-learn.pu.if.ua Нельсон-Джоунс Р. Теорія і практика консультування : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. С.30-59, 138-186. http://www.klex.ru/6cq Москалець В.П. Психологія особистості : навч.посіб. Київ, 2013. 354-367. Є. Глива. Вступ до психотерапії [Текст] : навч. посібник. Острог-Київ, 2004. С.45-64, 151-190. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. Київ, 2010. С.175-193, 215-241. https://library.udpu.edu.ua/library_files/432663.pdf	Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Вправи для самоаналізу: 1. Пригадайте життєві ситуації, коли вам доводилося керуватись розумом, незважаючи на почуття. 2. Спробуйте оцінити, як ваше ставлення до навколишнього середовища пов'язане з кожним із перелічених нижче механізмів порушення на границі контакту з: інтроєкцією, проєкцією, конфлуєнцією (злиттям), ретрофлексією, дефлексією. 3. Ідентифікуйте ігри й фіктивні ролі, які використовуєте, аби отримати підтримку з боку навколишнього середовища, замість розвитку самостійності. 4. Проаналізуйте свої стосунки зі значущими людьми, які допомагали чи допомагають вам формувати більш адекватну Я-концепцію. Які характерні риси інших людей ви вважаєте корисними? 5. Проаналізуйте свої стосунки зі значущими людьми, які заважали чи заважають вам формувати більш адекватну Я-концепцію. Які характерні риси інших людей ви вважаєте шкідливими? 6. Оцініть, якою мірою у вас виявляється	4 – максимум бал (1 – за усну відповідь, 3 – за тестування)	4 тиж.

			<p>кожна із вищеперелічених ознак повноцінно функціонуючих або самоактуалізуючих людей: відкритість переживанням, раціональність, особиста відповідальність, почуття власної гідності, здатність підтримувати добрі міжособистісні стосунки, етичне життя.</p> <p>7. Наскільки ви конгруентні в консультуванні? На основі чого робите такі висновки?</p> <p>8. Наскільки вам вдається виявляти безумовно позитивне ставлення? На що спираєтесь у своїх висновках?</p> <p>9. Наскільки ви емпатійні й чому так вважаєте?</p> <p>10. Чи сповна ви переживаєте своє існування як реальне? Відповідаючи, намагайтесь бути максимально конкретними.</p> <p>11. Як ви відчуваєте екзистенційну тривогу? Які механізми захисту застосовуєте?</p> <p>12. Оцініть рівень особистої відповідальності за формування власного буття. Яким чином ви могли би зменшити частку уникнення відповідальності за власне життя?</p> <p>13. Чи замислювались ви над безглуздістю життя? Який її вплив на існування людей?</p> <p>14. Визначте міру власного відчуття екзистенційного вакууму. Чи потерпаєте</p>		
--	--	--	--	--	--

		<p>від екзистенційної фрустрації?</p> <p>15. Визначте наповненість вашого життя сенсом, якщо його потенційними джерелами є: робота, кохання, страждання, минуле і надсенси.</p> <p>16. Якщо ви зараз втратили сенс життя, то в якій спосіб можете собі допомогти його віднайти?</p> <p>Консультативний практикум.</p> <p>1. Виконайте спочатку самі, а потім застосуйте в роботі з потенційним клієнтом ігрові вправи („Зараз я усвідомлюю ...”); техніки драми і фантазування (техніка „гарячий стілець - порожній стілець”.</p> <p>2. Запишіть приклади виникнення умовних цінностей у потенційних клієнтів.</p> <p>3. Запишіть фрагменти консультативної роботи, застосовуючи техніки рефлексивних і емпатійних відповідей, техніку терапевтичної метафори.</p> <p>4. Спробуйте розв’язати якусь свою проблему, скориставшись технікою парадоксальної інтенції й/або технікою дерефлексії.</p> <p>5. Опишіть те, як ви застосували згадані вище техніки в роботі з потенційним клієнтом.</p> <p>6. Застосуйте в роботі з клієнтами методи, що допомагають сфокусуватись на пошуках сенсу життя й усвідомити важливість особистої відповідальності за знаходження сенсу:</p>	
--	--	--	--

			а) аналіз сновидінь; б) постановка запитань про сенс життя; в) пошуки нових джерел сенсу; г) сократівський діалог; д) логодрама. 9 год.		
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		<ul style="list-style-type: none"> – виступи на семінарських заняттях – 5 балів; – експрес-тестування – 15 балів; – написання та захист реферату або презентації – 5 балів; – написання есе – 4 бали; – самостійна робота – 13 балів; – дві контрольні роботи (тестування) – 8 балів; – іспит – 50 балів; – додаткові бали присуджуються: за участь в науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції з психологічного консультування – по 3 бали), опрацювання завдань з самоаналізу – по 1 балу (за кожен тему) 			
Вимоги до письмової роботи		<p>Деталізуючи критерії та нормативи оцінювання знань з дисципліни «Психологічне консультування», виходимо з умовного поділу помилок на власне помилки та недоліки. Помилками вважаються огріхи, допущені у відповідях, що спотворюють або зовсім змінюють зміст означення, положення, твердження. Якщо помилка повторюється в роботі, це свідчить про незнання або нерозуміння студентом певного положення і її вважають однією помилкою. Помилки свідчать про істотні прогалини в знаннях студента. Недоліками вважаються огріхи, які є наслідком неувважності або неохайності студента під час відповіді та мають другорядне значення. Три недоліки прирівнюються до однієї помилки. В оцінюванні відповідей встановлюються такі вимоги: 5 балів (відмінно) виставляються, коли у відповіді допущено не більше одного недоліку; 4 бали (дуже добре та добре) – коли в роботі помилок немає, але допущено не більше трьох недоліків, що прирівнюються до помилки; 3 бали (задовільно) – коли в роботі допущено не більше 4 недоліків або зроблено дві помилки; 2 бали (достатньо), коли в роботі допущено більше трьох помилок, 1 бал (незадовільно) – коли в роботі допущено більше чотирьох помилок, бали 0-0,9 – коли в роботі немає правильно виконаних завдань без помилок і недоліків й така робота не зараховується.</p> <p>Есе оцінюються в балах (максимально – 4 бали): 3,5-4 – «відмінно»; 2,5-3,4 – «добре»; 1,5-2,4 – «задовільно», 1-1,4 – «незадовільно», 0-0,9 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідність тексту есе запропонованій темі (relevance to the topic) – 1 бал; – психологічне розуміння запропонованої теми (psychological understanding of the topic) – 1 бал; – переконливість наведених аргументів (persuasive power of argumentation) – 1 бал; 			

- узгодженість, послідовність, логічність викладу (coherence) – 0,5 бала;
- оригінальність есе (originality) – 0,5 бала.

Психологічний аналіз невербальної поведінки («методика спостереження») оцінюється в балах (максимально – 5 балів): 4,5-5 – «відмінно»; 3,5-4,4 – «добре»; 2,5-3,4 – «задовільно», 1,5-2,4 – «незадовільно», 0-1,4 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:

- 1) відповідність вибору ситуації та об'єктів для спостереження, способу та форми фіксації результатів спостереження його меті – 0,5 бала;
- 2) використання програми (схеми) спостереження у вигляді переліку ознак (аспектів) невербальної поведінки та одиниць спостереження з детальним їх описом – 2 бали;
- 3) дотримання вимог до роботи спостерігача – 0,5 бала;
- 4) обґрунтованість вибору способу обробки й представлення отриманих даних – 1 бал;
- 5) творче (продуктивне) мислення – 1 бал.

Аналіз консультативного випадку (sole-case) оцінюється в балах (максимально – 4 бали): 3,5-4 – «відмінно»; 2,5-3,4 – «добре»; 1,5-2,4 – «задовільно», 1-1,4 – «незадовільно», 0-0,9 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:

- 1) проаналізовано скаргу клієнта, розкриваючи її явний та прихований зміст – 0,5 бала;
- 2) вказано психологічний запит – 0,5 бала;
- 3) сформульовано самодіагноз – 0,5 бала;
- 4) описано психологічний синдром на основі самостійно визначеного набору симптомів – 0,5 бала;
- 5) визначено проблему клієнта – 0,5 бала;
- 6) сформульовано гіпотезу(и) стосовно причин виникнення проблеми – 0,5 бала;
- 7) визначено мету і завдання консультування – 0,5 бала; 8) вказано теми, які буде обрано для обговорення – 0,5 бала.

Аналіз структури консультативного процесу оцінюється в балах (максимально – 4 бали): 3,5-4 – «відмінно»; 2,5-3,4 – «добре»; 1,5-2,4 – «задовільно», 1-1,4 – «незадовільно», 0-0,9 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:

- у графі «Коментар» вказано етап (стадію) консультативного процесу – 1 бал,
- сформульовано завдання консультанта – 2 бали;
- визначено процедури і техніки консультування – 1 бал.

В оцінюванні рефератів і презентацій встановлюються такі вимоги: бали 4,5-5 – «відмінно»; 3,5-4,4 – «добре»; 2,5-3,4 – «задовільно», 1,5-2,4 – «незадовільно», 0-1,4 – робота не зараховується.

- Критерії оцінювання презентацій (максимальний бал – 5):
- структура (кількість слайдів відповідає змісту і тривалості виступу; наявність титульного слайду і слайда з висновками) – 0,2 бала;
 - наочність (ілюстрації доброї якості, з чітким

	<p>зображенням, текст легко читається; застосовуються засоби наочної інформації (схеми, рисунки, діаграми тощо) – 0,2 бала;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дизайн та налаштування (оформлення слайдів відповідає темі; для всіх слайдів презентації застосовується ідентичний шаблон оформлення; текст сформатовано за шириною – 0,1 бала); - зміст (презентація добре структурована і відображає основні етапи дослідження (проблема, мета, гіпотеза, хід роботи, висновки, ресурси); містить повну, зрозумілу інформацію по темі роботи; орфографічна та пунктуаційна грамотність – 2 бали; - вимоги до виступу (виокремлено та сформульовано головні ідеї, на яких базується презентація; немає дублювання тексту на слайдах та у виступі; доповідач вільно володіє матеріалом, чітко і зрозуміло висловлюється; впевнено і коректно відповідає на запитання та зауваження аудиторії; не виходить за межі встановленого регламенту – 2 бали; - стиль презентації (збалансоване використання і тексту, і зображення для передачі думок; емоційний контакт з аудиторією; креативність доповідача – 0,3 бала; - реакція аудиторії (відповідає моделі споживацької поведінки AIDA (Attention, Interest, Desire and Action); візуальні ефекти для розміщення тексту та ілюстрацій не перешкоджають сприйняттю змісту; вдало аргументовані ідеї підтримують цікавість аудиторії – 0,2 бала. <p>Критерії оцінювання рефератів (максимальний бал – 5): Кожний реферат оцінюється, виходячи з аналізу сукупності таких критеріїв:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтовано актуальність теми – 0,5 бала. 2. План реферату, в якому системно розкрито обрану тему – 0,5 бала. 3. Зміст реферату містить положення практичної діяльності психолога за обраною проблематикою – 1 бал. 4. Розкрито особливості застосування терапевтичних методів та прийомів у роботі з клієнтами для розв’язання корекційних, профілактичних, реабілітаційних та розвивальних завдань – 1 бал. 5. Особистий внесок (оцінюється із наявності власних аналітичних висновків, пропозицій та креативних ідей щодо використання консультативних методів у майбутній професійній діяльності, підтримання цікавості в аудиторії) – 1 бал. 6. Використані джерела (наявність достатньої кількості наукових джерел та їх належне оформлення) – 0,5 бала. 7. Додержання загальних вимог щодо оформлення реферату – 0,5 бала. <p>Оцінювання експрес-тестування (максимально - 3 бали): «відмінно» (3-2,5 бала); «добре» (1,3-2,4 бала); «задовільно» (0,1-1,2 бала), «незадовільно» - 0 б.</p> <p>Оцінювання експрес-тестування (максимально - 1,5 бала): «відмінно» (1,3-1,5 бала); «добре» (0,7-1,2 бала); «задовільно» (0,1-0,6 бала), «незадовільно» - 0 б.</p>
Семінарські заняття	В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент

матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою.

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який під час формулювання відповіді застосовує творчий підхід, самостійне залучення знань, одержаних з додаткової літератури, узагальнює знання одержані під час вивчення дисципліни. Оцінка «відмінно» передбачає глибину засвоєння навчального матеріалу, культуру мислення й мовлення, вільне користування термінологією, вміння застосувати знання теоретичних основ на практиці. Студент дає свідомі, правильні, повні відповіді на поставлені запитання, точно формує означення й теоретичні положення. Студент, якому виставляється оцінка «відмінно», має виявити глибокі знання з предмета, загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію. Оцінки «дуже добре» й «добре» виставляються студенту, який міцно засвоїв програмний матеріал, уміє грамотно його викласти, не допускає істотних помилок у формулюванні відповідей на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом із дисципліни, знає наукову й довідкову літературу з проблем навчальної дисципліни. Різниця порівняно з найвищим балом виявляється в тому, що знання студентів мають характер обмеженості, не виявляється рівень творчого володіння навчальним матеріалом, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей. Студент глибоко й свідомо розуміє теоретичний матеріал, але нечітко формулює правила, допускає недоліки, які може самостійно виправити. Культура мови висока. Оцінки «задовільно» й «достатньо» ставляться за низький рівень якості засвоєння теоретичних знань, але виявлену здатність дати неповні відповіді на всі поставлені запитання. Студент виявляє теоретичні знання, демонструє певну самостійність у викладенні навчального матеріалу, проте робить це поверхнево із застосуванням певних штампів у відповідях, висновки сформульовані вузько. Не повністю ознайомлений з додатковою навчальною літературою. Має обмежені знання фактичного матеріалу, допускає суттєві неточності в формулюваннях, порушує послідовність у викладенні навчального матеріалу. Студент допускає помилки у відповідях, неправильно формулює те чи інше положення, після вказівок і зауважень викладача частину помилок і недоліків не може самостійно виправити. Культура письмового та усного мовлення, точність викладення мають певні вади, хоча і є мінімально достатніми. Оцінки «незадовільно» й «неприйнятно» виставляються студентові, який не засвоїв значної частини програмного матеріалу, допускає істотні помилки в формулюванні відповідей на запитання, на окремі з них не дає відповіді. Не здатен використати наявні знання програмного матеріалу на практиці. Студент не володіє навчальним

	матеріалом, формально відповідає на окремі запитання, йому важко відповісти на додаткові запитання.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, який проводиться у вигляді тестових екзаменаційних завдань, за умови участі у практичних заняттях, виконання усіх письмових завдань (експрес-тестування, есе, спостереження за невербальною поведінкою, аналіз консультативного випадку, аналіз структури процесу консультування, презентація) та написання двох контрольних (модульних робіт).</p> <p>У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Студент не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру за змістові модулі сумарно він набрав менше 25 балів.</p> <p>Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Підсумкова оцінка з дисципліни «Психологічне консультування» розраховується як сума оцінок за складання змістових модулів та екзаменаційної оцінки (максимальна кількість – 100).</p>
8. Політика курсу	
<p>Політика курсу спрямована на розвиток вищої освіти в Україні, що ґрунтується на засадах гуманізму, демократизму, національної самосвідомості та міжнаціональної толерантності, й передбачає імплементацію базових принципів студентоцентрованого підходу до навчання в освітню діяльність студентів.</p> <p>Пріоритетними напрямками організації освітнього процесу є: формування світогляду майбутніх фахівців (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, інтеграція неформальної психотерапевтичної освіти в формальну, широке застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, діджиталізація освіти та реалізація принципів СТЕМ-освіти.</p> <p>Студентам рекомендується взаємодіяти із викладачем (лектором) упродовж заняття, реагувати на викладений матеріал, формулювати проблемні запитання, виокремлювати незрозумілий контент, надавати зворотній зв'язок.</p>	
9. Рекомендована література	
<p>Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. 240 с. https://www.twirpx.com/file/394644/</p> <p>Вестбрук Д., Кеннерлі Г, Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів, 2014. 420 с. https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/KPT-ТЕХТ-1_2-PART.pdf</p> <p>Глива Є. Вступ до психотерапії [Текст] : навч. посібник. Острог-Київ, 2004. 328 с.</p> <p>Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. Київ, 2010. 320 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/432663.pdf</p> <p>Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : навч. посіб. / за ред Т.С. Яценко. Київ, 2008. 342 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf</p> <p>Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібн. Київ, 2012, 384 с. http://kuzikova.info/ru/2016/01/teorija-i-praktika-vikovoi-psihokorekcii/</p> <p>Москалець В.П. Психологія особистості : навч. посіб. Київ, 2013. 416 с.</p> <p>Нельсон-Джоунс Р. Теорія и практика консультування : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. 464 с. http://www.klex.ru/6c9</p> <p>Основи практичної психології : підручник / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева, Київ, 2012. 536с. https://www.academia.edu/31720115</p>	

Основи психотерапії : навч. пос. / М.І. Мушкевич, С.Є. Чагарис. Луцьк / за ред. М.І. Мушкевич, 2017. 420 с.

Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс.Івано-Франківськ, 2007. 116 с. <http://www.d-learn.pu.if.ua>

Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. Київ, 2010. 232 с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/praktichna_psixologia.pdf

Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. <http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files>

Психотерапевтичний практикум. Вип.1. Класичний психоаналіз / ред.-упор. З.С. Карпенко. Івано-Франківськ, 2004. С.59 с.

Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія / Уклад. В.О. Климчук. Київ, 2004. 88 с. http://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologiya/psihologichna_deontologiya.html

Фройд З. Вступ до психоаналізу ; [пер. з нім. П. Тарашук]. Київ : Основи, 1998. 709 с.

Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування, Київ, 2004. 152 с. https://lkkeip.at.ua/ld/1/146_up_31.pdf

Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2005. 656 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Tymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf

Якимчук Б.А., Якимчук І.П. Основи психологічного консультування: курс лекцій. Умань, 2013. 160 с.

Викладач О.Г. Паркулаб